

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku P. M. i M. M.

przy uczestnictwie M. S.

o rozgraniczenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 sierpnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w C.

z dnia 12 grudnia 2018 r., sygn. akt [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od uczestniczki postępowania na rzecz
wnioskodawców koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 540
(pięćset czterdzieści) zł.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy w C. rozgraniczył bliżej opisaną nieruchomość wnioskodawców M. i P. małżonków M. położoną w W., gmina K. objętą księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w C. z bliżej opisaną nieruchomością uczestniczki M. S. położoną w W. gmina K. objętą księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w C. Apelacja uczestniczki została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w C. z dnia 12 grudnia 2018 r. W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki od tego orzeczenia należy w pierwszym rzędzie przypomnieć, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń

sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i orzecznictwa jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Skarżąca oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na okolicznościach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Oczywista zasadność przejawia się w nieprawidłowości ustalenia granicy prawnej w oparciu o operat geodezyjny sporządzony w toku postępowania o zasiedzenie w sytuacji, w której postępowanie o zasiedzenie dotyczyło innego odcinka granicy działki uczestniczki postępowania a faktyczny zakres jej posiadania odpowiadał faktycznemu władaniu działką o numerze [...] przez poprzedników prawnych uczestniczki. Stosownie do art. 153 k.c. w postępowaniu rozgraniczeniowym powinno uwzględnić się stan prawny na podstawie dostępnej dokumentacji dotyczącej prawa własności rozgraniczanych działek. Oczywista zasadność skargi jest przyczyną kasacyjną polegającą na tym, że zaskarżone orzeczenie jest dotknięte poważnymi wadami widocznymi na pierwszy rzut oka dla każdego prawnika, bez konieczności studiowania akt sprawy oraz adekwatnych przepisów prawa. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem

wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230). Wniosek nie przekonuje o tak rozumianej oczywistej zasadności skargi. Argumentacja zmierzająca do wykazania naruszenia art. 153 k.c. i kwestionująca ustalenie granic nieruchomości według stanu prawnego pozostaje w oderwaniu od ustaleń faktycznych Sądów *meriti*, którymi - co należy podkreślić - Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Uczestniczka z jednej strony pomija, że do nabycia działki nr [...] przez jej poprzedników prawnych doszło w wyniku zasiedzenia, co stwierdził postanowieniem z dnia 30 listopada 1992 r. Sąd Rejonowy w C., a z drugiej strony forsuje twierdzenia co do zdarzeń prawnych nie znajdujących oparcia w ustaleniach faktycznych i znacznie poprzedzających wynikającą z tego postanowienia datę nabycia przedmiotowej nieruchomości przez zasiedzenie.

Uczestniczka wskazała także, że gdyby Sąd Najwyższy nie podzielił twierdzenia o oczywistej zasadności skargi, jej przyjęcie do rozpoznania jest także uzasadnione ze względu na wyłonienie się w sprawie istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze z przedstawionych zagadnień dotyczy kwestii, czy przy ustalaniu stanu prawnego rozgraniczanych nieruchomości zgodnie z zasadami określonymi w art. 153 k.c. należy brać pod uwagę jedynie dane zawarte w zasobach geodezyjnych, czy też inne dokumenty dotyczące prawa własności i zakresu władania rozgraniczаныmi nieruchomościami. Kolejne zagadnienie dotyczy zaś kwestii, czy w toku postępowania rozgraniczeniowego należy uwzględnić okres i zakres posiadania rozgraniczanych nieruchomości mogący prowadzić do zasiedzenia poszczególnych części nieruchomości lub co najmniej ustalić ostateczny zakres posiadania.

W nawiązaniu do tak sformułowanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i orzecznictwa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien

sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., zawrzeć we wniosku pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone przez skarżącego wątpliwości, wykazać zasadność preferowanego przez niego sposobu ich usunięcia, a ponadto wykazać wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji przedstawionego we wniosku problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy. Przedstawione przez skarżącą zagadnienia nie spełniają przytoczonych wyżej wymagań, albowiem zostały już rozpoznane i rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym wskazano, że kryteria przewidziane w art. 153 k.c. są ułożone w ścisłej hierarchii, a zatem jeżeli możliwe jest rozgraniczenie dwóch działek według stanu prawnego, to nie może mieć miejsca rozgraniczenie tych działek według stanu ostatniego spokojnego posiadania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1981 r., III CRN 171/81, OSNC 1982, Nr 4, poz. 51, z dnia 7 stycznia 1998 r., III CKN 308/97, nie publ., z dnia 2 grudnia 2015 r., IV CSK 109/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2011 r., I CSK 521/10, nie publ., z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CSK 596/11, nie publ., z dnia 23 marca 2016 r., III CSK 126/15, nie publ., i z dnia 8 września 2016 r., II CSK 836/15, nie publ.). Sąd ustala stan prawny granic biorąc pod uwagę wszelkie środki dowodowe, a zatem nie tylko dokumenty geodezyjne lub inne dokumenty urzędowe i prywatne oraz oględziny i opinie biegłych, ale także osobowe źródła dowodowe w tym zeznania świadków i stron (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2000 r., I CRN 126/94, z dnia 28 marca 2000 r., II CKN 912/98, z dnia 21 lutego 2002 r., IV CKN 796/00 i z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 69/09, i z dnia 27 kwietnia 2018 r. IV CSK 210/17 - nie publ.). W świetle poglądów judykatury nie budzi wątpliwości, że stan prawny stanowiący podłoże wyznaczenia przebiegu granicy może wynikać również z zasiedzenia przygranicznych pasów gruntu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1965 r., III CR 376/64, niepubl., z dnia 26 kwietnia 1967 r., III CR 424/66, OSNCP 1967, Nr 11, poz. 206, z dnia 30 sierpnia 2006 r., II CSK 53/06, OSNC 2007, Nr 5, poz. 74, z dnia 26 lipca 2017 r., III CSK 279/16, OSNC 2018, Nr 4, poz. 44 i z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 207/18, nie publ.). Uczestniczka nie wykazała we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, aby na gruncie niniejszej

sprawy zaistniała potrzeba kolejnego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do wskazanych zagadnień.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c.

jw